

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας τόνος διατίθεται ίσως
δωρεάν πώς δε φοβάται τὴν
ἀλήθεια — ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τὸν φου-
σκῶνα τῆς κουλτούρας.

ΒΗΜΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ [Ζ']

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΡΙΟΥ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 325

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΨΥΧΑΡΗΣ. 'Ο Νουμάς.
- 'Η 'Ανοχή.
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ. Δίχως κα' ἀντιπολι-
'τευτισμῶνα.
- ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Πολιτισμῶνα.
- ΚΟΥΛΟΥΒΑΤΟΣ. 'Ο Θεμιστοκλῆς μπροστὰ στὸν
Πέρση.
- ΚΡΟΥΜΠΑΧΕΡ. 'Ενας νέος θεατρικός τῆς 'Ελλάς. γ' ἀ-
στὴς (μεταφρ. Alex. Steinmetz).
- Ζ. ΜΑΚΡΗΣ. Τὰ σημερινὰ τὰ χρόνια (τέλει).
- Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗΣ. 'Ο μουσικός.
- ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ. 'Ο γάμος τῆς 'Ασπιδό.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΥΝΩΜΗ — Ο ΤΙ
ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ-

Ο ΝΟΥΜΑΣ

'Ο Νουμάς, μετὰ τὰ 1909, βουλλόντα τὰ
ἔξη του χρονάκια. Καὶ νὰ τοῦ πὸν ἀρχίζει,
πάντα φρέσκος, πάντα γεμίτος ἐλλπίδες, τὴν
ἑβδομὴν του τῆ χρονιά. Ἀνὴν ἀξίζει τάχα νὰ
τονὲ συχαροῦμε; Τοῦ χροιστοῦμε κάμποσα καὶ
δὲν ταιριάζει νὰ τὰ ξεχάσωμε. Συγκέντρωσε
τοὺς δημοτικιστάδες, πολέμησε σὲ γὰρὰ τὸν
ἀγίον τὸν ἀγῶνα. Μὰ τί θὰ πῆ ἀπτό; Θὰ πῆ
ἀοραγὸς πὸς ὁ Νουμάς δὲν ἔχει τὰ φρεγάδια
του; Κάθε ἄλλο. Μήτε σκοπέβω νὰ τοῦ
τὰ κρύψω. Θαῖρῶ μάλιστα πὸς εἶμαι σὺφω-
νος μαζί του, γιατί ὁ Νουμάς, ὁ ἀρχαῖος ὁ
Νουμάς τῆς 'Ρώμης, ἀγαποῦσε τὴν δικαιοσύνην,
καὶ ὁ σημερινὸς μὲς, ὁ ῥωμαϊκὸς ὁ Νουμάς,
ὁ τι κατάλαβε πὸς εἶναι ἴσος, τόκαμε ἀπό-
φραση πιά, θὰ φιλοτιμηθῆ κίβλας νὰ τὸ διορ-
δώσω.

Νά, τὰ φρεγάδια του, πρῶτα πρῶτα, εἶναι
τάνυπόφορα τὰ τυπογραφικά του τὰ λάδια.
Τέτοια λάδια προέρχονται, καθὼς ξέρομε,
ἀπὸ τὴν περιφρονητὴν φιλοφροσύνην μας, ἀπὸ τὴν
ἀχόριστον συντροφιστά μας, τὴν ἀπροσεξιά
'Εμεῖς ἔμεις τροχονοῦσαμε ἀπαρχῆς πὸς τὸ φρε-
λὸς τὸ σημαντικώτερον τῆς δημοτικῆς μας, εἶναι
ἴσως ἴσως νὰ μάθουμε σὲ τὸ ῥωμὸ νὰ προσέχη.
Λοιπὸν ἀπὸ δὴ καὶ ὁμιλοῦμε θὰ προσέχη καὶ ὁ
Νουμάς.

Μήπως εἶναι τὸ μόνον τὸν φρεγάδι, ἀπτό;
Δὲν πιστέβω. Τὸν πινέσωμε πὸς ἀπάνω πὸς
συνκέντρωσε τοὺς δημοτικιστάδες. Νὰ μὴν τὰ
μασοῦμε ἴσως δὲν τοὺς συγκέντρωσε ἀκετά
Στὴν δευτέραν, στὴ φούρα τῆς μάχης, μπορεῖ καὶ
νὰ πείραξε μερικὸς. Μπορεῖ νὰ τοῦ ξέφυγε καὶ
κανένας λόγος πὸς καλῆμερο θάτανε νὰ μὴν
τοῦ ξεφύγη. Ἄς τὸ περάσωμε καὶ τοῦτο γιά

λάθος τυπογραφικό. Λάδια ταιριάζουν, ὁ Νου-
μάς δὲν ἔχει ἄρα καὶ νὰ τὰ ξανακάνω.
Νὰ βλέπατε τί φρεγάδια, τί ῥωτισμοί, τί γίν-
κος πὸς κατάντησε! Θεοῦ χάρις. Μόνον εἰρήνη
καὶ ἀγάπη βάζει μετὰ τὸν του. 'Ε! πρέπει δὲ
καὶ σὲς νὰ τονὲ βοηθήσετε λιγάκι, πρέπει νὰ
μῆς ἐξοφλοῦτε καὶ ὅσο σκεκόντατε ὅς τὰ σημεῖρα
κάπως μακριά, ἐπειδὴ, τόχα πὸς σὲ ῥωμαϊκὸ
τόσοι καὶ τόσοι κατάλαβαν τὸ ζήτημα τὸ
ἐθνικὸ, μετὰ τὴν εἰρήνην καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην θὰ
κατορθώσωμε τὰ κατὰ ῥωτα.

'Ο Νουμάς στάθηκε γιά πολλοὺς
καὶ καλὸ παράδειγμα. Μὰ φορὰ κα' ἔταν
καρδὸ, ἄλλο κατωφύγι, ἄλλη φωλιά, δὲν εἶχε ἢ
δημοτικὴ. Ἀγάγια γάλλοι, μπλάνει παντοῦ.
'Ἐνὼ μάλιστα, ὅσοις ἀπὸ τὸ Νουμά, δὲν
εἶτανε φῶλλο πὸς νὰ βγαίη στὴ δημοτικὴν, νὰ
πὸς μῆς βγαίη ἄξια καὶ δέφτερο. Τὸ ση-
μειώσω πίνηδες ἐδῶ, γιά νὰ μὸς δοθῆ ἔτσι
ἀφορμὴ νὰ χαιροῦμαι τὸ ἀξιόλογο τὸ φύλλο
πὸς δημοσιέβεται στὴν Πόλη, ὁ Λαός,
ὀχτασέλιδος, κερικαίτικος σὸν τὸ Νουμά.
Νὰ γραφῆτε δλοῖ σας συντρομητάδες: νὰ γρα-
φοῦνε ἀκόμη καὶ κείνοι πὸς μπορεῖ νὰ μὴν
μπήκανε καθαρὸ σὲ τὸ ῥήμα, πὸς διστάζοντε
ἢ πὸς φοβοῦνται, γιατί ὁ Λαός, ὅπως μὸς
τὸ μνησῶνε ἀπὸ τὸ ἔδιο τὸ 'Αδερφάτο τῆς Πό-
λης, εἶναι κατωμένος γιά ὅσους «κλίνοντε
πρὸς τὴν 'Ιδέαν». 'Ἐχει καὶ ἄλλα προτερήματα
ἔξω ἀπὸ τὸ συμβιβασμὸν του. Τὸ ἀκούσατε τί
σπουδαῖα ῥωματα πὸς ἀκολουθήσαντε στὴν
Τουρκία μετὰ τὸ Σύνταγμα. Στὸν πρόλογο τοῦ
φρετωῦ μου τόμον 'Ρόδα καὶ Μῆλα, θὰ
διῆτε, ἂν τὸν κοιτάξετε, καὶ κάτι φιλοσοφίες
δικές μου γιά τὸ μεγάλο τὸ κίνημα. Μετὰ
τὸ Λαός, πὸς διεφτυντής του εἶναι ὁ Γιαννίος.
θὰ εἶστε πὸς κερδεμένοι, ἀφοῦ κάθε βδομάδα
θὰ διαβάζετε τὰ νέα γιά τὸ τί γίνονται οἱ
φίλοι μας ἐκεῖ κάτω. Ἰσως σὸν περιορισμένο
λιγάκι τὸ φύλλο στὴν Πόλη, σὲ Πολίτικα καὶ
σὲ Πολιτικά. Δὲν πειράζει. 'Ἐχει μέσα καὶ
κάποια φιλολογία προσπαθοῦνε οἱ συντάχτες
νὰ μῆς ξεσκεπάσωνε τίς ὁμορφίες τῆς τούρ-
κικῆς καὶ νεοτούρκικῆς φιλολογίας, καὶ μετα-
φράζοντε ὅσο μισοῦνε. Βλέπετε πὸς τὰ δυὸ
περιοδικὰ ἔχοντε χωριστὸ σκοπὸ τὸ καθένα,
πὸς εἶναι χρήσιμα καὶ τὰ ἑνὸς. Κανένας ἀντα-
γωνισμὸς, καμιά σύγκριση ἀναμεταξύ τους δὲν
ἔπαρχει. Τῆς γενικῆς ἰδέας, τὰ ζουμερὰ τὰ ῥω-
μαϊκά τὰ δηγήματα, σὸν τὸ τελεφάτο τοῦ
'Αβάζου μας, τὴν ὥραία, τὴν χαριτωμένη καὶ
τὴν κανονικὴν γλώσσα τοῦ λαοῦ, δλοῖ, πάντα
καὶ πάντα, καθὼς πρῶτα, θὰ τὰ χαιροῦτε σὲ
Νουμά.

Πὸς νὰ τοῦ ἐφικθῶ καλῆτερα τὴν πρωτο-

χρονιά, πρῶτα μετὰ τὴν ἐλπίδα πὸς θὰ βουλλώσω
καὶ τὰ ἐφτά του τὰ χρονάκια; Μετὰ τὸν ῥω-
μαῖο, μετὰ τὴν φρεγάδι, μετὰ τὴν ἀλύπητη δουλειά,
μετὰ τὴν εἰρήνην, θὰ τὸ κατωφύγι. 'Ἐγὼ εἶμαι
φίλος του πινέσω καὶ μὴν ῥω φίλος του. Ἐξ-
δατε μάλιστα πὸς τὸν τὸ φρέγω, σὲ φίλος
πὸς εἶμαι καὶ τῆς ἀλήθειας. Μὰ τὸν κατω-
φύγι κίβλας. Σὲ δλοῖ τὸ ῥωμαϊκὸ κατάντησε
σημεῖρα γρωσῶς. Δὲν εἶναι μικρὸ ῥωμα. Τῆς
προσέχτε μισοῦνε ἔδῶ σὲ Παρίσι μ' ἔταν
Καστελλοριζιό. Μὸς ἔμαθε καὶ κάτι πολλὸ ῥω-
σῶμο, πὸς ὁ δημοτικὸς τοῦ Καστελλοριζίου
φοβοῦντε τοὺς μαλλιαροὺς, ἐπειδὴ τὸν
εἶχανε πείσει πὸς μαλλιαροὺς θὰ πῆ πρὸς
τῆς εἰρήνης! 'Ο ἄμμος ὁ ἄθροπος, ἄμα
κατάλαβε. ἄμα ἔνοιωσε πὸς γελοῖος τὸν κί-
σῶμο, ἔγινε ἄξια καὶ τοῦ λόγον του μαλλια-
ροῦς. Πὸς ἔγινε ὁμῶς; 'Ἐγινε, γιατί δυὸ δι-
κόμας τοῦ ξηγήσαντε τὰ ῥωματα. Τοῦ τὰ
ξηγήσαντε μετὰ τὸ Νουμά σὲ χέρι. — «Νὰ ἢ
μαλλιαροῦ! Αἰβάσε καὶ θὰ κίβλας.»

Πόσοι ἄλλοι διαβάζοντε καὶ κίβλας μετὰ
τὸ Νουμά! Θέλει καρδὸ, θέλει πολλὴ καρδὸ
γιά νὰ διαδοθῆ σὲ ῥωμαϊκὸ μὰ γημερῶνα
θέλει καρδὸ καὶ κόπο καὶ ἀγῶνα, ὅς πὸν νὰ
διαδοθῆ φημερῶνα γημερῶνα στὴ δημοτικὴν.
Τὸ κατὰ ῥωσε ἀπὸ τὸ Νουμά, καὶ θὰ
εἶτανε κίβλα, θὰ εἶτανε ὀλέθριον νὰ μὴν τὸν εἶ-
χαμε. Ρίξωσε σὲ τὰ χῶματα, καὶ τῶρα
εἶμαι βέβαιος πὸς χρονιά τῆ χρονιά, θὰ βλέ-
πομε τῶρα τὸ δέντρο νὰ βγάξῃ ἄπειρους
καρπούς, νὰ πλώη τὰ κίβλας του, γιά νὰ μπο-
ροῦμε ἦσῶμα καὶ μετὰ νὰ καταβούμαστε ἀπὸ
κάτω ἀπὸ τὴν πλοῖσια φυλλωσιά του. μελε-
τόντας τὴν 'Ιδέαν.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Ο ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟΥΣ ΠΕΡΣΕΣ

Μικρὰ ἀπ' τὴ γῆ πὸς ἐπύρατα τὰ παιδικὰ μου χρόνια
σὸν ἔπνο μου, σὲ ἔπνο μου τὴ νίκη ἐνὸς Μιλτιάδου,
ἔχοντε μόνον μου δεικνὸ μικρὰ ἀπὸ τῆς χῶμα
πὸς μ' εἶδε μὸς πινέσω καὶ ὀλύμπια καταφρόνια
νὰ στήνω ἐμπρὸς σὲ τὰ θεολογικά τὸν ἑβραϊκὸν λόγια,
μικρὰ καὶ ἀπ' τὰ λησμονητὰ σπινὰ τῆς Σαλαμίνης
πὸς τὴν πανώριον λευτερίαν τὸς χερσῶν μ' εἶδαν
κάποιον ἀυγὴ μ' ἐδιδόσαντε οἱ κεντόβοροι 'Αθηναῖοι!

*

Πλάστια ἢ καρδιά μου γιά νὰ πῆ κατὰ, μὰ ἢ ψυχὴ μου
ἢ ματικὴ πὸς τὸ χροισμὸν ἐξάλλοτε δταν ἔρθε
ὁ ῥήγας σου ὁ ἀνίκητος καὶ κροισμακροῦς μὲνος
κα' ἔστῆσε ἔρῶνον ὀλόχρωστο σὲ τὸ Αἰγάλειον τὰ ὕψη,
βλέπει κοντὰ μίαν ἄλλη ἀυγὴ πὸς τὰ πελώρια τείχη
πὸς ἐγὼ ἔδρασα κα' ἐδιδόσαντε γιά νὰ τοὺς τὰ χερσῶν